

Hezkidetzaren zutabeak. Haur Hezkuntza

HIZKUNTZAREN ERABILERA EZ-SEXISTA

Hizkuntzaren erabilera ez-sexistaren **eredu iza-tea**, eta erabilera hori zaintzea maila semantikoan zein morfologikoan.

Neskak eta emakumeak **aipatzea**, femeninoa eta maskulinoa erabiltzea, berdintasunezko adjektibazioa erabiltzea, esamolde diskriminatzaileak saihestea, eta abar.

EMAKUMEEN JAKITURIAREN INTEGRAZIOA ETA HAIEN EKARPEN SOZIALA ETA HISTORIKOA

Gizonen eta emakumeen presentzia orekatua —kopuruan zein egitekoetan— erakusten duten testuak, ipuinak, abestiak eta abar **aukeratzea**. Bilduma irudidunen bidez emakume handiak ezagutzen **hastea**.

Hezkidetzaren aintzat hartzen duten argialetxeak **ezagutzea**.

AUTONOMIA PERTSONALA ETA INDEPENDENTZIA EKONOMIKOA

Etxeko esparruan: Zaintzen **ikastea**.

Neskek eta mutilek txoko guztiak **partekatzea**.

Emakumeek gainerako pertsonen zaintzan egiten duten lana **bistaratzea**.

Gizonezko zaintzaileak **aurkeztea eta ezagutzea**.

Gure inguruneko pertsonak zaintzearen gogobetetasuna **bizitzea**.

Adin horietarako autonomia **lantzea**: jantzea, behar fisiologikoak egitea, garbiketa, haien gauzak eta jostailuak jasotzea, askotariko berdintasunezko familietan jolastea, etxeko zereginetan berdintasuna azaltzen duten ipuinak edo abestiak ekartzea, ikasgela zaintzea, espazio komuna den aldetik.

Enpleguaren esparrua: ikasgelako materialetan gizonak eta emakumeak agertzen diren lanbideak **aztertzea**.

Lanbideak estereotipatuta ez dauden materialak proposatzea.

Haien lan-bizitzan estereotipoak apurtu dituzten emakumeak eta gizonak **ezagutzea**.

Lanbide guztietan emakumeak eta gizonak dauden ipuinak eta abestiak **ekartzea**, lanbideei eta lanbide horietan lan egiten dutenei buruz hitz egitea.

Lanbideetan berdintasunezko erreferenteak **eskaintza**, neskentzako eta mutilentzako balizko lanbideen katalogoa zabaltzea, eta abar.

GATAZKEN KONPONKETA BAKETSUA

Txokoak genero-bereizketarik gabe **erabiltzea**.

Zaintzaren txoko batean arraza guztietako panpinak —mutilak zein neskek irudikatzen dituztenak— **sartzea**; mutilek zein neskek zainduko dituzte panpinak.

Emozioak **ezagutzea** eta **izendatzea**.

Ezetz esaten eta beste pertsonen ezetza errespetatzen **ikastea**.

Gustatzen zaizkigun eta gustatzen ez zaizkigun pertsonen jarrerak **bistaratzea**.

Egunero jasotako **zaintzak** aitortzea.

ESPAZIOAK IKASTETXEAN, ESKOLAZ KANPOKO JARDUERAK ETA JARDUERA OSAGARRIAK

Ikastetxeetako espazioak, batez ere **jolastokikoak**, historikoki mutilek hartu izan dituzte baloi bidezko lehia-jolasetarako —batez ere futbolean aritzeko—; hartara, ikastetxeko mutil gutxiengo batek okupatu ditu espazio horiek.

Ikastetxeetan, beste mota bateko jolastokien proiektu arrakastatsuak daude, eta behar-beharrezkoa izango da hezkidetzeta-jolastokien estrategia horiek nabarmen-tzea: lehia-jolasak ezabatzea eta lankidetzeta-jolasak egitea; kantxaren erabilera orokorra proposatzea, neskek zein mutilek jolas-garaian jarduerak egin ahal izan ditzaten; solaserako zonak planifikatzea; taldean atseden hartzeak; lasaitasunez paseatzeko lekuak; harremanetarako lekuak; mahai-jokoetan aritzeko lekuak. Oro har, zementu gutxiago eta natura gehiago.

Era berean, **eskolaz kanpoko jarduerak edo jarduera osagarriak** planifikatu beharko dira, neskek zein mutilek jarduerak partekatu ahal izan ditzaten, kanpoan utzita historikoki emakumeak diskriminatzen dituzten kirolekin lotzen den guztia, edo neskek txiki-txikitatik hipersexualizatuta dauden ikuskizunekin lotzen den guztia. Hori dela eta, eskola-jaialdiak, inauterietako mozorroak eta abar berraztertu beharko dira, ekintza horien bidez ere berdintasunaren alde eta estereotipoen aurka lan egin dadin.

INDARKERIA MATXISTAREN PREBENTZIOA

Neska eta mutil izateko berdintasunezko ereduaren eraikuntzara bideratzea lana. Berdintasunezko maskulinitate-ereduak eta feminitate-eredu ahalbunduak konfiguratzaren diren heinean, **errotik ari gara genero-indarkeriari aurrea hartzen**.

Horrekin batera, **genero ikuspegia duen heziketa emozionala** ere gara daiteke. Esate baterako, ez pentsatzea neska bat mutil bat baino sentikorragoa izango dela edo mutilbatek neska batek baino negar gutxiago egingo duela, edo, halaber, sentikortasun handiagoa adierazten duten neskengana edo mutilengana jotzea ikasgeletako gatazka-egoerak konpontzeko.

Amaitzeko, garrantzi handikoa da **berdinen arteko, nesken eta mutilen arteko, harremanak lantzen** hastea. Egoera batzuetan, gerta daiteke maitasun-adierazpen bat (muxu bat, laztan bat, besarkada bat) desiragarria izatea adierazpen hori gauzatzen duenarentzat baina ez jasotzen duenarentzat, eta egoera horietan, hain zuzen ere, landu dezakete irakasleek **garrantzi handikoa dela jakitea bestearen gorputzera iristeko muga** beste pertsona horrek jartzen duela; ezin dugu inor besarkada bat edo muxu bat jasotzera edo onartzera behartu, halakorik nahí ez badu.

Sentsibilizazio horretarako askotariko **tresnak** erabili ditzakegu: **ipuinak, jolasak, jostailuak, abestiak, marrazkiak...**

Garatu beharreko **edukiak**:

- Feminitate ahalbunduak eraikitzea
- Berdintasunezko maskulinitateak eraikitzea
- Heziketa emozionala, generoaren ikuspegitik
- Maitasun-adierazpen desiratuak

BERDINTASUNEZKO HEZKUNTZA AFEKTIBOA ETA SEXUALA

Nork bere gorputza **ezagutzea**, gorputzaren atalak naturaltasunez izendatzea —neskena zein mutilena—, emakumeen eta gizonen arteko desberdintasun fisikoak ezagutzea, nork bere gorputzaren eta beren inguruneko pertsonen gorputzaren gaineko interesa izatea.

Ezetz esaten **jakitea**, eta zer gustatzen zaien eta zer gustatzen ez zaien aitortzea, haien eta gainerakoen gorputzetara iristeko mugak finkatzea (hautzarroan abusu sexualaren prebentzioa).

Gorputzaren arloko estereotipoen eta horien onarpeneren aurka **lan egitea**.

Pertsonen jatorriari buruzko galderei naturaltasunez eta haurrentzako hizkuntza ulergarrian **erantzutea**.

Atxikipena, lotura emozionala, familien aniztasuna eta antzeko gaiak **erakustea**. Genero-nortasuna **errespetatzea**, baita aniztasuna ere. Gorputzen aniztasuna eta errespetua zaintzea. Adin horietarako sexualitate jorratzen duten ipuinak **partekatzea**.

Haur Hezkuntzara zuzendutako sexu-heziketako programak **ezagutzea**.

PENTSAMENDU KRITIKOA SEXISMOAREN AURREAN

Ipuinetako, abestietako edo irudietako pertsonaia femeninoen eta maskulinoen jardunen **analisi**a.

Material, ipuin eta abesti ez-estereotipatuaren **bilaketa**.

Narrazioetan genero-**rolen aldaketa**.